

סִבּוֹ צִיּוֹן וְסִפְדוּיָהּ

אֲזַ בְּאַחֵר מִדְּרָכֵי צִיּוֹן פְּעָמַי^א בֵּת נְדִיב^ב

קוֹדֵר הַלְכָתִּי עָלַי שְׁמֹמֹתֶיהָ נִפְשִׁי לְאֲדִיב^ג

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע^ד יְרוּשָׁלַיִם שְׂכָלָה עוֹלָלֶיהָ

אֲבִלָה מִבְּלִי בְּנִיָּהּ שְׁעָרֶיהָ שׁוֹמֵמִין מְעוֹלָיָהּ

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע בִּילָלָה קוֹל נְהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהֻלָּלָה^ה

מֶה יִגְדֹּל הַמִּסְפָּד^ו וַיִּכְבֹּד הָאֲבִלִי וְתָרַב תִּנְאֻנֶיהָ^ז

בְּהִקְבֹץ אָמָה מְשׁוֹבְבַת מִחֶרֶב^ח בְּצִי נִאֲנִיָּה

בְּתִי קְרִיּוֹת מִחֶרֶבוֹת נוֹשְׁבוֹ וַיָּבִנוּ עַל עַמָּדָם^ט

הָרִים נִשְׂאוּ עֲנָף^י וּמִלְאוּ עָרִים נִשְׁמֹת^{יא} צֶאֱן אָדָם^{יב}

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע בִּילָלָה קוֹל נְהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהֻלָּלָה

דְּמִיתִי מִצֵּא אֶהוּבִי בְּבֵיתוֹ יוֹשֵׁב וּמִיחַל^{יג}

א. מדוע אֶחָד פְּעָמִי מִרְכָּבוֹתָיו. (שופטים ה כח) ב. דרש רבא, מאי דכתיב מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב, מה יפו פעמותיהן של ישראל בשעה שעולין לרגל, בת נדיב בתו של אברהם אבינו, שנקרא נדיב. (סוכה מט ע"ב) ג. תהלים לח ז. ד. וְלֹאֲדִיב אֶת נִפְשִׁי (שמואל א' ב לג). רש"י: ולאדיב, כמו ולדאיב. ה. ירמיהו לא יד. ו. תפילת נחם. ז. איכה א ד. ח. תיקון חצות. ט. זכריה יב יא. י. ע"פ בראשית נ יא. יא. ע"פ איכה ב ה. יב. מִיָּמִים רַבִּים תִּפְקֹד בְּאַחֲרִית הַשָּׁנִים תָּבוֹא אֶל אֶרֶץ מְשׁוֹבְבַת מִחֶרֶב. (יחזקאל לח ח) יג. ע"פ יחזקאל לו י. יד. וְאַתֶּם הָרִי יִשְׂרָאֵל עֲנַפְכֶם תִּתְּנוּ וּפְרִיכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל כִּי קָרְבוּ לָבוֹא. (יחזקאל לו ח) טו. עמוס ט יד. טז. יחזקאל לו לח.

לְבָנָיו שֶׁנָּדוּ מֵעַל שְׁלַחַן מַאֲשֵׁר חוֹמָה וְחַל
לְשׁוֹב לְכוֹר מִחֻצְבָּתָם שְׁתֵּיתָם וּמְחוֹלָלָם
לְשִׁים קַטְרָה בְּאַפּוֹ וְכָלִיל עַל מִזְבְּחוֹיָהּ לְעוֹלָם

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע בִּילְלָה קוֹל נָהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהֻלָּלָה

מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מִים וְדַמָּעָה מִקּוֹר עֵינָיִי^ט
בְּאֵתִי לְמַכּוֹנוֹ וְאֵין הָאִישׁ בְּבֵית מְלוֹנִי^כ
קוֹל נָתַן אוֹיֵב בְּבֵית ה' בַּיּוֹם מוֹעֵד^{כא}
אֵיכָה, זָעַקוּ קְבוּצֵי חֶרֶב, הִיּוֹדַע וְעַד

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע בִּילְלָה קוֹל נָהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהֻלָּלָה

אֵיכָה דְרָכֵי צִיּוֹן סְלוּלוֹת וּמְלֵאוֹת, וּמִשְׁכָּנוֹת צִיּוֹן שְׁמָמוֹת וְאַבְלוֹת
אֵיכָה בָּאִי מוֹעֵד מְלֵאוֹ אֲרָחוֹת, וְצִיּוֹן נִשְׁכָּחָה וְנִעְזְבָה לְאַנְחוֹת
אֵיכָה שְׁעָרֶיהָ שׁוֹקֵקִין בְּכַסְפֵּי אֲבָנֶיהָ, וְאוֹיֵב נִשְׁחַץ דָּרַס מִפְתָּנֶיהָ
אֵיכָה צָר מִקּוֹמָהּ מִבְּנֵי שְׂפִלִּים, סוּרָה וּגְלֻמּוּדָה נִשְׁכָּחָה יְרוּשָׁלַּיִם^{כב}

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע בִּילְלָה קוֹל נָהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהֻלָּלָה

סוֹבְבוּ צִיּוֹן וְסִפְדוּ^{כג} כִּי נִמְנָע מִנְחָה וְנִסְךְ מִבֵּית אֱלֹהֵימוֹכד
פָּקְדוּ שׁוֹמְרִים יוֹמָם וְלַיְלָה עַל חוֹמוֹתֶיהָ מִזִּכְרֵי שְׁמוֹכה
הִתְדַפְּקוּ עַל דִּלְתוֹתֶיהָ^{כד} אוֹלֵי יְהוֹמוֹ מַעְיוֹ וְיִמְצָא לָמוֹ
אוֹלֵי יִשְׁלַח יָדוֹ מִן הַחוּרָבִי שְׁמָא מִחֶרֶפִּים יִצִּיץ עָלֵימוֹכח

יז. ע"פ ברכות ג ע"א. יח. ע"פ דברים לג י. יט. ע"פ ירמיהו ח כג. כ. ע"פ משלי ז יט. כא. ע"פ איכה ב ז. כב. ע"פ ישעיהו מט כ. כג. ע"פ קהלת יב ה. כד. ע"פ יואל א ט. כה. ע"פ ישעיהו סב ו-ז. כו. ע"פ שופטים יט כב. כז. ע"פ שיר השירים ה ד. כח. ע"פ שיר השירים ב ט. כח. ע"פ שיר השירים ב ט.

קוֹל בְּרִמָּה נִשְׁמָע בִּילְלָה קוֹל נָהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהַלְלָה

בְּקִשְׁנוּ הַפּוֹנֶה קָדִים^כ מְבֹא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים^ל שְׁעַר שׁוֹשָׁן^א
וְהִנֵּה הַכּוֹנֵן בְּסִנּוּרִים^{לב} טָבַע בְּאַרְעֵי^ג גְּבֵרוֹ חוֹחִים עַל שׁוֹשָׁן^{לד}
תַּחַת צֶאֱת פָּרָה וּמִסְעָדֶיהָ^{לה} מְלֶאָה אֲרָצוֹ רֶמֶת אוֹיְבֶיהָ
עַד מָתִי יִאָּרְכוּ יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה וְלֹא יִפְתַּח הַשְּׁעַר לְשִׁבְיָהָ^{לו}

קוֹל בְּרִמָּה נִשְׁמָע בִּילְלָה קוֹל נָהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהַלְלָה

זָכַר אֲנִי מָה חָלְדָּיו עַת בָּאתִי עָדֵי שְׁעָרֵי חָלְדָּה^{לז}
בְּמַעְלוֹת קְדוֹשִׁים וְטְהוּרִים רוֹגְשִׁים לְבֵיתוֹ בְּסֶלֶד
וְהִנֵּה סֶתֶם פֶּתָחִי בְּגִזִּית^{לט} עַד פֶּה תְּבֹא וְלֹא תִסְיָף^מ
מָה עוֹל מָצָא בִּי כִּי הִרְחִיקָנִי^{מא}, פָּנִי עֲנֶה וְהִכְסִיף

קוֹל בְּרִמָּה נִשְׁמָע בִּילְלָה קוֹל נָהִי מִצִּיּוֹן הַמְּהַלְלָה

אֵיכָה נִשְׁבָּרָה קִשְׁתִּי^{מב} בְּגִאָוָה הָרֶס וְלֹא חָמַל
תִּשְׁתַּפְּכֶנָּה אֲבִנֵי קֹדֶשׁ^{מג} נִפְצוּ הִנֵּה בַּחֲנֹמֶל^{מד}
נָשִׂי עַמִּי הוֹרִידוּ בְּנַחֲל דְמָעָה בְּשְׁעַר מַעֲרַבִּים^{מה}
עַד יָפֶן אֶל צְפִיעִיּוֹ^{מו} וַיָּשׁוּב לְהִנִּיק עַפְרֵי צְבִיִּים

כט. יחזקאל מד א. ל. ברכות נד ע"א. לא. מידות פ"א מ"ג. לב. ע"פ בראשית יט יא. לג. איכה ב ט. לד. ע"פ שיר השירים ב ב. לה. מידות פ"א מ"ג. לו. ע"פ יחזקאל מו א. לז. תהלים פט מח. לח. מידות פ"א מ"ג. לט. ע"פ איכה ג ח-ט. מ. ע"פ איוב לח יא. מא. ע"פ ירמיהו ב ה. מב. "קשת רובינסון" אשר בקצה מערהית דרומית. מג. איכה ד א. מד. ע"פ תהלים עח מז (ע"ש בראב"ע). מה. "שער המוגרבים", אשר מעל שער ברקלי הקדום שבקצה עזרת הנשים. מו. ע"פ ישעיהו כב כד.

קול ברמה נשמע ביללה קול נהי מציזון המהללה

אמרתי הנה באתי אל שער המלך^{מז} ויכסו פני חרליס^{מח}

סגור הוא בשלשלאות ומשמש אך מבוא ערלים

איככה שנואי ה' על מעלותיך ובמותיך דורכים

ובפגריהם מסריחים בעדו חצר קדשו בשדה בוכים^{מט}

קול ברמה נשמע ביללה קול נהי מציזון המהללה

אחורי בית הכפרת נאלמתי דומיה^י

לשמע בת ציון פיונה מנהמת^{נא} והומיה

בניך באו עדיך ואתה נמת לא תפגע בינב

האמנם נשפחתי ואין עוד אלהי בקרבי^{נג}

קול ברמה נשמע ביללה קול נהי מציזון המהללה

תחת תשמע השמים^{נד} סגרו שערי ויהיו כברזל^{נה}

עיני מאנה הפגי^{נו} כי השלכנו אחר כתל קטני^{נז} בזלזל^{נח}

המשגיח^{נט} ממכוננו מאחר כתלנו^{סא} נסתם כחלון בלגה^{סב}

מז. יוספוס מתאר (קדמוניות היהודים טו יא ה) כי השער שנקרא כיום "שער השלשלת" שימש את המלך. מח. ע"פ משלי כד לא. מט. אהלות פ"ח מ"ד, מועד קטן ה ע"ב. הרע"ב: מקום רחוק מבית הקברות שמושיבין שם המטה של המת ומתוועדין ובוכין שם. נ. כנגד "שער הכותנה" אשר מעל "שער וורן" הקדום אחורי בית קודש הקדשים. נא. ברכות ג ע"א. נב. ירמיהו ז טז. נג. דברים לא יז. נד. מלכים א' ח לב. נה. ע"פ ויקרא כו יט. נו. ע"פ איכה ג מט, תהלים עז ג. נז. "הכותל הקטן" אשר על יד "שער הברזל". נח. וְכָרַת הַזִּלְזִלִּים בְּמִזְמְרוֹת. (ישעיהו יח ה) נט. כנגד "שער המשגיח" בקצה מערבית צפונית. ס. ע"פ שיר השירים ב ט. סא. סוכה נו ע"א.

תעיתי כשה אובד סב בצאנסג לשאולסד בסתר המדרגה^{סח}

קול ברמה נשמע ביללה קול נהי מציזן המהללה

סבותי אל שער העליון אשר מפנה צפונה^{סו}

ואור חשך בעדנו^{סי} קראו למבפות בקולן תרנה^{סח}

איכבה סמל הקנאה המקנה^{סט} משומם השקוע

בסלון ממאיר וכאטד^ע מכאיב בלה עורי בקוע^{עב}

קול ברמה נשמע ביללה קול נהי מציזן המהללה

ואשא עיני לשער המזבח בקש הסליחה

האמנם לא תחפץ בוא בחטאות ומנחה^{עג}

רצה נא בנוס כל ישראל באחד שערך^{עד}

אשר שם יעלו שבטי יה^{עה} מקצוי עריך^{עו}

קול ברמה נשמע ביללה קול נהי מציזן המהללה

נא אב הרחמן שוב ופקד נא גפן זאת^{עז}

כי רצו עבדיך אבניה^{עח} ויסבו דלתות ומזוזות

שובה אלינו ברחמיך הרבים^{עט} בגילה ורן

כי זה אלהינו עולם ועד נספר לדור אחרון^פ

והבית הזה יהיה עליון ואז גאולים יפצחו צהלה

סב. תהלים קיט קעו. סג. כנגד "שער הצאן", בקצה צפונית מערבית. סד. תהלים מט טו. סה. שיר השירים ב יד. סו. יחזקאל ט ב. כנגד "השער החשוך" אשר ממול מקום היכל ה' מצד צפון. סז. ע"פ איוב יח ו, תהלים קלט יא. סח. ויבא אתי אל פתח שער בית ה' אשר אל הצפונה והנה שם הנשים ישובות מבכות את התמוז. (יחזקאל ח יד) סט. ותבא אתי ירושלמה במראות אלהים אל פתח שער הפנימית הפונה צפונה אשר שם מושב סמל הקנאה המקנה. (יחזקאל ח ג) ע. דניאל יא לא. עא. על שם שער טדי שבצפון (מידות פ"א מ"ג). והוא מין קוץ (מצודת ציון שופטים ט יד). עב. ע"פ יחזקאל כח כד, איכה ג ד. עג. כנגד "באב חוטא" – "שער הסליחה" בצפון אשר עומד בקירוב מול מקום המזבח. עד. 'באחד שעריך' (דברים ט זה), לא אמרו אלא בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד. (פסחים צא ע"א) עה. ע"פ תהלים קכב ד. עו. כנגד "שער השבטים" שבקצה צפונית מזרחית. עז. ע"פ תהלים פ טו. עח. תהלים קב טו. עט. כנגד "שער הרחמים". פ. סבו ציון והקיפונה ... למען תספרו לדור אחרון, כי זה אלהים אלהינו עולם ועד. (תהלים מח יג-טו)